

Hur värderas högre utbildning?

Analys av arbetsmarknadens lönepremie för
högskoleutbildning

Rapport 2020:1

Hur värderas högre utbildning?

Analys av arbetsmarknadens lönepremie för högskoleutbildning

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2020

Författare: Rasmus Sundin, Martin Söderhäll

Diarienummer: 51-40-20

Universitetskanslersämbetet • Löjtnantsgatan 21 • Box 7703, 103 95 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Inledning	5
Den här studien.....	5
Vad visar tidigare studier?.....	6
Datamaterial och studiens genomförande	8
Datamaterial.....	8
Hur isoleras en lönepremie för högre utbildning?.....	8
Finns det en lönepremie för högre utbildning i Sverige?.....	11
Skillnad i lönenivå mellan olika utbildningar	11
Bakgrundsfaktorerers påverkan på framtida lönenivå	20
Hur stor är lönepremien i Sverige?.....	24
Diskussion	34
Hur värderar svensk arbetsmarknad en högskoleutbildning?.....	34
Litteratur.....	37
Bilaga.....	38

Sammanfattning

Syftet med den här studien är att undersöka arbetsmarknadens värdering av en högskoleutbildning, och specifikt analysera om det finns en lönepremie för högre utbildning. Anledningen till studiens inriktning är att kompetensförsörjningen är en stor utmaning som Sverige står inför de närmaste decennierna, och arbetsmarknadens värdering av högskoleutbildning kan bidra till en god eller mindre god kompetensförsörjning.

Resultaten visar att

- det finns en positiv lönepremie för högre utbildning i Sverige
- det är stor skillnad i lönepremie mellan olika utbildningar
- det är liten skillnad i lönepremie mellan lärosäten när samma utbildning jämförs.

Resultatet att lönepremien i Sverige är positiv, är ur ett kompetensförsörjningsperspektiv goda nyheter. På så vis ger arbetsmarknaden ett kvitto på att det lönar sig att genomgå en högre utbildning. Dels kan individen känna att utbildningen ger något mer än kunskap och intellektuell stimulans, dels är det mer troligt att samhällsviktiga funktioner får tillgång till en motiverad och välutbildad arbetskraft.

Denna studie kan även visa att trots rådande löneskillnader mellan kvinnor och män så har kvinnor en högre lönepremie för högskoleutbildning jämfört med män, vilket skulle kunna tolkas som ett positivt resultat.

Trots att lönepremien totalt sett är positiv, ger flera högskoleutbildningar negativa lönepremier. Utifrån behovet av kompetens i olika sektorer kan det vara förenligt med stora risker för samhälle och individ om högre utbildning leder till låga löner eller inget arbete över huvud taget.

UKÄ har tidigare beräknat behovet av nybörjare för bristyrken inom offentlig sektor.¹ Resultatet i denna studie visar att alla utbildningar (utom en) med koppling till bristyrkena har en positiv lönepremie, vilket skulle kunna innebära en något lättare rekryteringssituation. Ett exempel på utbildning med positiv lönepremie är specialistsjuksköterskeexamen.

¹ Framtidens behov av högskoleutbildade – Genomgång av 15 bristyrken inom offentlig sektor fram till 2035, UKÄ. Rapport 2019:23.

Inledning

Att en högskoleutbildning ger mervärde i form av ökade kunskaper skulle nog de flesta hålla med om, men vad som däremot har varit mer omtvistat är om en högskoleutbildning lönar sig med framtida arbetsinkomster i åtanke. Detta är starkt kopplat till arbetsmarknadens värdering av högre utbildning, det vill säga: Är arbetsmarknaden villig att i ekonomiska termer premiera en högre utbildning? Att studera på högskolan är inte för alla förenat med ambitionen att erhålla ett högavlönat arbete, utan högskolestudier kan bedrivas för att kunna få ett stimulerande och utvecklande arbete, eller i rent bildningssyfte. Konsekvensen av arbetsmarknadens eventuellt låga värdering kan leda till att individer väljer bort yrken och högskoleutbildningar kopplade till dessa yrken, vilket kan leda till kompetensbrist i samhället. Således sker påverkan både på individnivå och på samhällsnivå.

Vid studier av sambandet mellan utbildning och inkomst går det att använda sig av olika inkomstmått, exempelvis den totala livsinkomsten eller den del av inkomsten som bara består av lön från arbete. I livsinkomstmåttet ingår förutom lön från arbete även till exempel erlagda skatter, pensioner och studiestöd. Detta mått används med fördel i studier av utbildningars avkastning. I studier av premier för högre utbildning är det mer lämpligt att använda lön som inkomstmått, eftersom det främst är arbetsmarknadens värdering av högre utbildning som undersöks.

Den här studien

Syftet med den här studien är att analysera om det finns en lönepremie för högre utbildning i Sverige.² Specifikt är det arbetsmarknadens värdering av en högskoleutbildning som undersöks. Anledningen till undersökningens inriktning är att arbetsmarknadens värdering kan bidra till en god eller mindre god framtida kompetensförsörjning. Den här studien genomförs inom ramen för Universitetskanslersämbetets (UKÄ) temaprojekt om kompetensförsörjning.

Andra syften med studien är att undersöka om det finns skillnader i löneinkomst mellan kvinnor och män, mellan olika utbildningar och mellan olika lärosäten. Vidare är ambitionen att undersöka om eventuella löneskillnader beror på en isolerad faktor, det vill säga om till exempel högskoleutbildning *per se* är det som leder till högre lön, eller om det

² Jämför med *Hur värderas en forskarutbildning?*, UKÄ. Rapport 2019:24, som undersöker förekomst av lönepremie efter genomgången forskarutbildning.

snarare är andra faktorer som spelar in. Primärt fokuserar rapporten på tre specifika frågeställningar:

- Finns det en lönepremie för högre utbildning i Sverige?
- Finns det en skillnad i lönepremie för högre utbildning i Sverige mellan olika utbildningar?
- Finns det en skillnad i lönepremie för högre utbildning i Sverige mellan olika lärosäten?

Förhoppningen är att resultaten kan bidra till att ge information till framtida studenter så att de kan göra väl avvägda val när det kommer till fortsatta studier, val av utbildning och lärosäte. Vidare kan resultaten fylla en funktion i ett kompetensförsörjningsperspektiv, vilket kan vara viktigt för beslutsfattare och berörda aktörer. Om samhället är i behov av en viss typ av kompetens på arbetsmarknaden, och de utbildningar som är tänkta att försörja denna kompetens leder till låga inkomster, då kan studentrekryteringen till dessa utbildningar bli svårare att genomföra.

Vad visar tidigare studier?

Premie och avkastning på högre utbildning är ett tämligen brett forskningsfält. Det finns en uppsjö av metoder och angreppssätt som används för att ta sig an olika problemformuleringar. Genomgående antas dock att antalet utbildningsår har en positiv effekt på avkastningen i form av löneinkomst.³ Därtill har tidigare forskning identifierat individens förmåga och familjebakgrund som särskilt viktiga för individens löneutfall.⁴

Saco beräknade i en studie förväntade livslöner för olika utbildningsinriktningar.⁵ Saco tog bland annat investeringskostnaden (i det här fallet exempelvis inkomstbortfall och studielån) i beaktande. Saco kontrollerade dock inte för individernas familjebakgrund eller förmåga, vilket gjorde att Saco ansåg att resultaten sannolikt överskattade utbildningens betydelse för livslönen. Totalt för alla undersökta utbildningsinriktningar var den positiva avkastningen av en högskoleutbildning 7 procent. Det var dock betydande skillnader mellan olika utbildningar. För utbildningar inom exempelvis biologi, lärarutbildningar samt konstnärliga utbildningar var avkastningen negativ. Exempel på utbildningar som resulterade i positiv avkastning var ingenjör-, ekonom-, jurist- och läkarutbildningar.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) studerade 2010 förekomst av lönepremie för utbildning.⁶ Till skillnad från Saco visade IFAU hur mycket individers lön (av arbete och

³ Se exempelvis Card (1999) för en översiktlig sammanfattning av resultaten från ett antal internationella studier.

⁴ Se exempelvis Björklund m.fl. (2010).

⁵ Ljunglöf (2011).

⁶ Björklund m.fl. (2010).

inte livslön) förändrades av ytterligare ett års utbildning. En annan skillnad var att IFAU i sin beräkningsmodell tog hänsyn till individernas förmåga och föräldrarnas utbildningslängd, där förmåga definierades av ett begåvningsprov i årskurs 6 och betyg från årskurs 6. I det första resultatet som IFAU presenterade var lönepremien 5 procent, men då togs inte hänsyn till förmåga och föräldrarnas utbildningsnivå. När dessa två faktorer togs i beaktande var lönepremien 4 procent av ytterligare ett års utbildning.

IFAU gjorde även en annan typ av undersökning där upplägget i stället var att studera syskon och tvillingar, eftersom de oftast har samma föräldrabakgrund och delar uppväxtmiljö.⁷ På så sätt isolerades utbildningsfaktorn på ett tydligare sätt. I studien gjordes en uppdelning på samkönade och olikkönade tvillingpar. I ett första steg togs ingen hänsyn till tvillingpar eller förmåga, och då var lönepremien 5 procent för både samkönade och olikkönade tvillingar. I ett andra steg togs det däremot hänsyn till förmåga och tvillingpar, och då var lönepremien 3 procent för olikkönade tvillingar. För samkönade tvillingar fanns det inget samband mellan inkomst och utbildningslängd.

I ett internationellt perspektiv har Sverige en tämligen jämn lönestruktur med små skillnader.⁸ Det kan därför vara intressant att se hur Sveriges lönepremie för utbildning är i jämförelse med andra jämförbara länder. I OECD:s rapport *Education at a Glance* från år 2019 konstaterades att Sverige, i jämförelse med andra OECD-länder, ligger tämligen lågt när det gäller inkomstfördelar av högre utbildning.⁹ Även äldre studier har visat att Sverige är ett av länderna i botten vad gäller utbildningens lönepremie. Beräkningar som gjorts visar att lönepremien för högre utbildning i Sverige är 5 procent, medan den i USA är 10 procent.¹⁰ De här internationella jämförelserna bör dock tolkas med försiktighet, eftersom datainsamlingsmetoder och definitioner kan skilja sig åt mellan länderna.

⁷ Björklund m.fl. (2010).

⁸ Se exempelvis OECD (2011).

⁹ OECD (2019).

¹⁰ Se en sammanställning från olika ursprungskällor i Björklund m.fl. (2010).

Datamaterial och studiens genomförande

Datamaterial

Som empiriskt underlag för denna undersökning används mikrodata från Statistiska centralbyrån (SCB). Populationen begränsas till individer födda mellan 1970 och 1990, med svenska gymnasiebetyg. I populationen (N = 1 633 058) har 1 060 948 individer ingen examen på grundnivå eller avancerad nivå från ett svenskt lärosäte, och 572 110 individer har en examen på grundnivå eller högre.

Hur isoleras en lönepremie för högre utbildning?

Studiens syfte är att undersöka om det finns en lönepremie för högre utbildning i Sverige. Metoden är utformad för att besvara de tre frågeställningarna som beskrivs i avsnittet ”Den här studien”.

Inkomstskillnader mellan gymnasieutbildning och högre utbildning samt inkomstskillnader mellan olika utbildningar och lärosäten redovisas i avsnittet ”Skillnad i lönenivå mellan olika utbildningar”.

Efter redovisningen av statistik av beskrivande karaktär övergår analysen till att undersöka förekomsten av lönepremie för högre utbildning. Det görs genom regressionsanalyser som tar hänsyn till även andra faktorer än högre utbildning, vilka kan påverka om en individ får en högre lön eller ej. Om det i regressionsanalyserna finns en skillnad i lön påverkar högre utbildning (i alla fall i viss mån) löneinkomsten, och därigenom arbetsmarknadens värdering av en högre utbildning.

Här undersöks alltså om löneinkomsten¹¹ (den beroende variabeln) påverkas av högre utbildning. I avsnittet ”Skillnad i lönenivå mellan olika utbildningar” redogörs för löneinkomsten för individer födda 1970–1990 som tagit en examen mellan år 2005 och 2014 tre, fem och tio år efter examen. I avsnittet med regressionsanalyser (”Hur stor är lönepremien i Sverige?”) ingår däremot löneinkomsten endast för år 2017.

¹¹Kontant bruttolön. För en utförlig beskrivning av variabeln, se dokumentationen av SCB:s longitudinella databas LISA, s 137–138.

I regressionsanalyserna används minsta kvadratmetoden (OLS) och den så kallade Mincerekvationen,¹² vilken är vanlig inom ekonometrisk utvärdering av sambandet mellan utbildning och inkomst:

$$\ln[\text{Löneinkomst}(\text{utbildning}, \text{arbetslivserfarenhet})] = \alpha_i + \beta_0 \text{utbildning} + \beta_1 \text{arbetslivserfarenhet}_i + \beta_2 \text{arbetslivserfarenhet}^2 + \varepsilon$$

I den här studien definieras högre utbildning som kategorisk. Individen har då antingen en examen på grundnivå eller avancerad nivå, eller så har individen inte en examen på grundnivå eller avancerad nivå.

Resultatet i regressionsanalyserna kan tolkas som den procentuella effekten (approximativt) på löneinkomsten av att ha en högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå, jämfört med att inte ha en högskoleutbildning.¹³ Det blir därför naturligt att kalla resultatet lönepremie för högre utbildning.

De olika variablerna som ingår i regressionsmodellerna antas påverka hur hög lön en individ kan få. Tidigare forskning har framför allt identifierat förmåga och familjebakgrund som särskilt viktiga för löneutfallet (se avsnittet "Vad visar tidigare studier?"). Av den anledningen väljer UKÄ att inkludera dessa bakgrundsfaktorer i analysen. Både förmåga och familjebakgrund kan mätas och undersökas på olika sätt. I den här studien används gymnasiebetyg som indikator på förmåga, medan nationell bakgrund (svensk eller utländsk bakgrund) och föräldrarnas utbildningsnivå används som indikatorer på familjebakgrund.

Syftet med bakgrundsfaktorerna är att ta hänsyn till om individer med likartade förmågor och familjebakgrund, men med olika utbildningsnivåer, har lika eller olika hög lönepremie. Begreppet förmåga kan dock spegla en mängd olika aspekter. Exempelvis kan det handla om kognitiv förmåga, social förmåga, förmågan att planera sina studier, studiedisciplin, motivation och så vidare. UKÄ gör i denna studie antagandet att gymnasiebetyg täcker in flera olika aspekter av förmågor.

Regressionsanalyserna görs med tre olika modeller, där modell 1 innehåller tre variabler, modell 2 åtta variabler och modell 3 elva variabler (se tabell 1).¹⁴ Anledningen till att tre olika modeller väljs är för att kunna se hur mycket resultatet förändras beroende på hur många och vilka variabler som tillsammans används.

¹² Heckman m.fl. (2006).

¹³ Detta kan jämföras med Björklund m.fl. (2010) där koefficienten för utbildningsvariabeln tolkas som den procentuella effekten (approximativt) på löneinkomsten av ytterligare ett utbildningsår.

¹⁴ Arbetslivserfarenhet har i denna undersökning approximerats med individernas ålder, då variablerna i mångt och mycket korresponderar.

Tabell 1. Variabellista för regressionsanalyserna i modell 1, modell 2 och modell 3.

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Variabler	Utbildning, arbetslivserfarenhet, arbetslivserfarenhet ²	Utbildning, arbetslivserfarenhet, arbetslivserfarenhet ² , kön, nationell bakgrund, föräldrarnas utbildningsnivå, antal arbetslöshetsdagar, antal föräldradagar	Utbildning, arbetslivserfarenhet, arbetslivserfarenhet ² , kön, nationell bakgrund, föräldrarnas utbildningsnivå, antal arbetslöshetsdagar, antal föräldradagar, gymnasiebetyg, sektor, arbetsplatsens lokalisering (län)

I regressionsanalyserna jämförs (enkelt uttryckt) individer med liknande bakgrundsfaktorer och värden på de andra variablerna, vilket gör att det på ett tydligare sätt går att koppla utbildningsnivån till skillnader i löneinkomsten. Annars hade skillnaden i löneinkomst i stället kunna bero på något annat, exempelvis vilket län individen arbetar i. Naturligtvis kan andra faktorer än de som ingår i modellerna påverka en individs lön, men dessa ingår inte i de här analyserna.

Hur jämför denna studie olika utbildningsnivåer?

I den här studien ingår utbildningar som leder till yrkesexamina och generella examina. Till skillnad från yrkesexamina är en generell examen inriktad mot ett specifikt ämne, som den examinerade tar en examen i. Det kan till exempel handla om en generell examen inom företagsekonomi. Exempel på yrkesexamen kan vara en läkarexamen.

När det i denna rapport står ”högskoleutbildning” avses alltid en examen på grundnivå eller avancerad nivå (det vill säga att individen tagit ut en examen på minst grundnivå).

I avsnittet med regressionsanalyser jämförs en gymnasieexamen med en examen på grundnivå eller avancerad nivå. Ingen åtskillnad görs på lönepremien om det är en examen på grundnivå eller avancerad nivå. När det i regressionsanalyserna gäller jämförelser utbildningar emellan görs inte heller någon åtskillnad mellan grundnivå och avancerad nivå. Resultatet för yrkesexamina och generella examina redovisas var för sig.

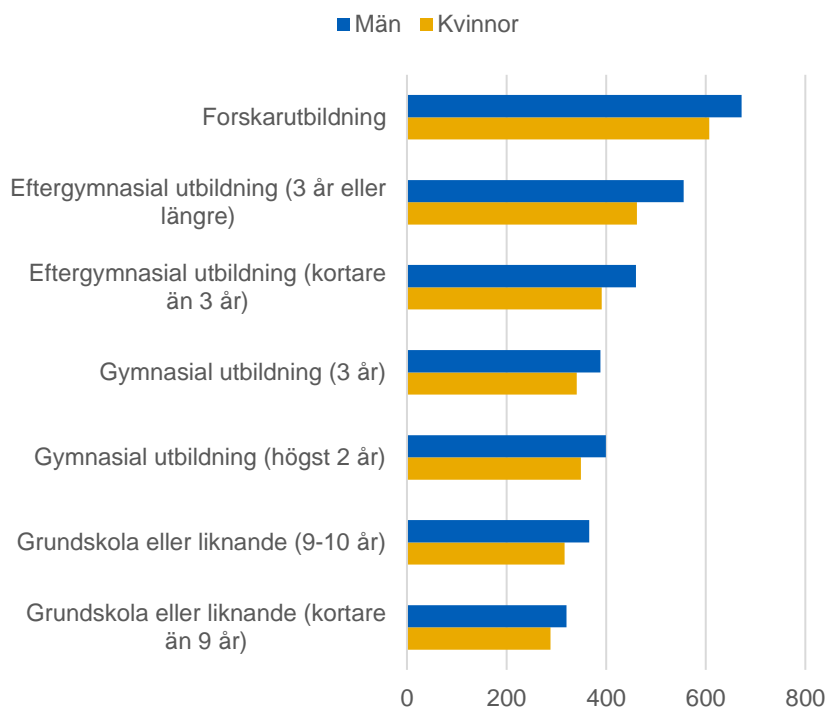
Finns det en lönepremie för högre utbildning i Sverige?

Skillnad i lönenivå mellan olika utbildningar

I den här delen visas beskrivande statistik som belyser förhållandet mellan löneinkomst och högre utbildning, utan att ta hänsyn till andra faktorer som kan påverka utfallet. Fokus ligger på att visa löneskillnader mellan kvinnor och män, mellan olika utbildningar och lärosäten.

Det har länge varit känt att Sverige har en tämligen sammanpressad lönestruktur (se ”Vad visar tidigare studier?”). Nedan (se figur 1) visas löneskillnaderna i Sverige mellan olika utbildningsnivåer. Det finns ett positivt samband mellan utbildning och lön, det vill säga ju längre utbildning en individ har, desto högre lön. Individer med forskarutbildning har högst medelinkomster, medan individer som gått grundskola eller liknade kortare än 9 år har lägst lön. Män har högre lön än kvinnor för samtliga utbildningsnivåer. I ett internationellt perspektiv är skillnaderna i lön mellan de svenska utbildningsnivåerna tämligen små.

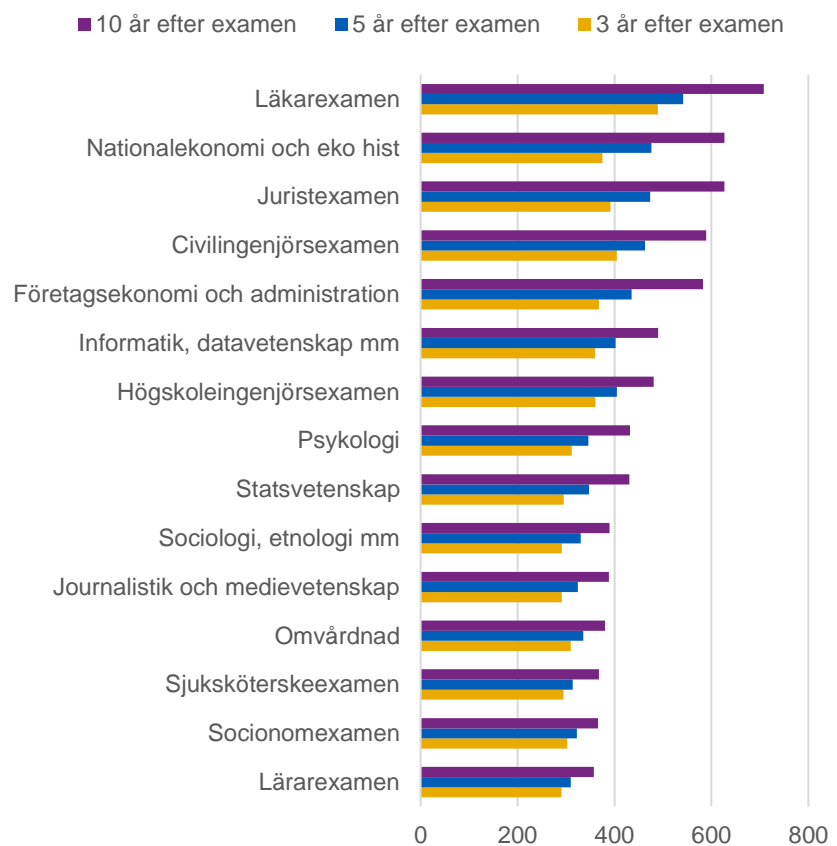
Figur 1. Årslön i genomsnitt (medelvärden) för 2018 efter utbildningsnivå. Kronor i tusental. Källa: SCB.

Lönenivå för de 15 största utbildningarna

Antalet studenter på olika utbildningar varierar stort och påverkar därför olika många individer. Av den anledningen kan det vara intressant att se lönenivåerna för de största högskoleutbildningarna i Sverige. I figuren nedan (se figur 2) visas de 15 största högskoleutbildningarna sett till antalet examinerade. Här ingår både yrkesexamina och generella examina. För de generella examina anges det ämne som studenten har tagit examen i. Som kan utläsas av figuren har personer med läkarexamen de högsta lönerna och personer med lärarexamen¹⁵ de lägsta lönerna.¹⁶ I avsnittet med regressionsanalyser nedan kommer lärarutbildningar särskilt att studeras. Utbildningar med de högsta lönerna har också den största löneskillnaden tio år efter examen jämfört med fem år efter examen.

Figur 2. De 15 största utbildningarna sett till antalet examinerade. Årslön i genomsnitt (medelvärden) i 2017 års penningvärde. Individer födda 1970–1990 och examinerade 2005–2014. Examina med minst 50 examinerade visas. Sammanslagna kohorter förekommer. Kronor i tusental. Källa: SCB.

¹⁵ Den tidigare lärarexamen gällde innan år 2011 och omfattade dagens förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen och ämneslärarexamen. De nya lärarexamina infördes år 2011, och därför har de examinerade i den här studien i första hand examinerats på den tidigare, samlade lärarexamen.

¹⁶ Tabell för samtliga utbildningar med minst 50 examinerade hittas i bilagan.

Läkarexamen ger den högsta lönenivån av yrkesexamina

Figur 3 visar de tre yrkesexamensprogram som ligger i topp respektive de tre som ligger i botten för kvinnor och män tio, fem och tre år efter examen vad gäller genomsnittlig årslön.

Som figuren visar skiljer sig den genomsnittliga årslönen markant mellan olika yrkesexamina. I toppen ligger personer med läkarexamen, juristexamen och civilingenjörsexamen, medan botten utgörs av personer med socionomexamen, lärarexamen och sjuksköterskeexamen.¹⁷

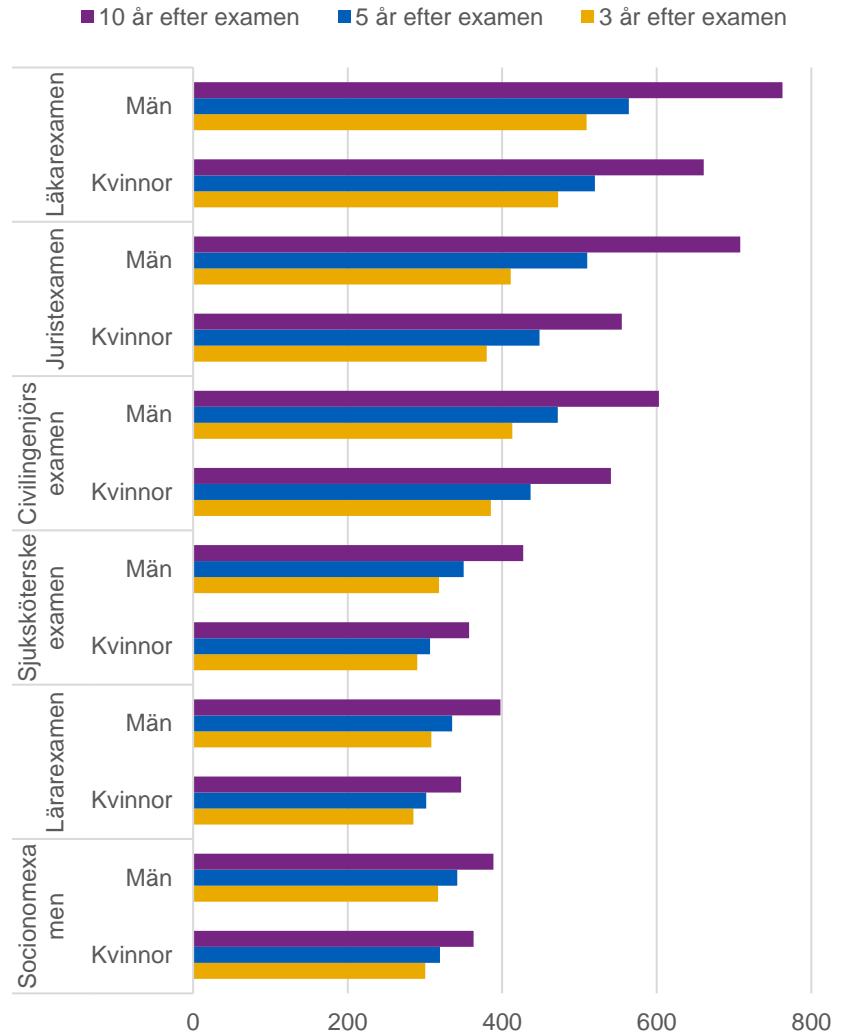
För de flesta utbildningar i figur 3 sker en betydande löneökning tio år efter examen. Resultatet visar också att kvinnor ligger lägre i lön än män för alla sex utbildningar, oavsett uppföljningstiden. Skillnaderna mellan könen är dock något mindre för dem med en socionomexamen.

Sett till lönespridningen, det vill säga löneskillnaderna mellan alla personer med en specifik utbildning, är den generellt sett större tio år efter examen än tre år efter examen.¹⁸ Detta förhållande är rimligt eftersom ingångslöner inom ett yrke kan vara tämligen likartade och det kan ta några år för en individ att påvisa sin kapacitet och förmåga, vilket då visar sig på ett mer klart sätt tio år efter examen. Inom utbildningarna i figur 3 är det på det hela taget en större lönespridning för män jämfört med kvinnor. Den största lönespridningen har män med juristexamen tio år efter examen med en standardavvikelse på 488 000 kronor. Även för män med civilingenjörsexamen tio år efter examen är lönespridningen tämligen hög (standardavvikelse 306 000 kronor). Som jämförelse har kvinnor med en lärarexamen och kvinnor med en sjuksköterskeexamen tio år efter examen betydligt lägre lönespridning (108 000 kronor respektive 119 000 kronor i standardavvikelse).

¹⁷ Detta kan jämföras med *Inkomster fem år efter examen från högskolan*, UKÄ. Statistisk analys löpnummer 7, även om uppföljningstiderna skiljer sig åt mellan studierna.

¹⁸ Utbildningarnas lönespridning hittas i bilagan.

Figur 3. Urval av yrkesexamina. Årslön i genomsnitt (medelvärden) i 2017 års penningvärde. Individuer födda 1970–1990 och examinerade 2005–2014. Examina med minst 50 examinerade visas (för kvinnor respektive män). Sammanslagna kohorter förekommer. Kronor i tusental. Källa: SCB.

Stor skillnad i lönenivå mellan olika generella examina

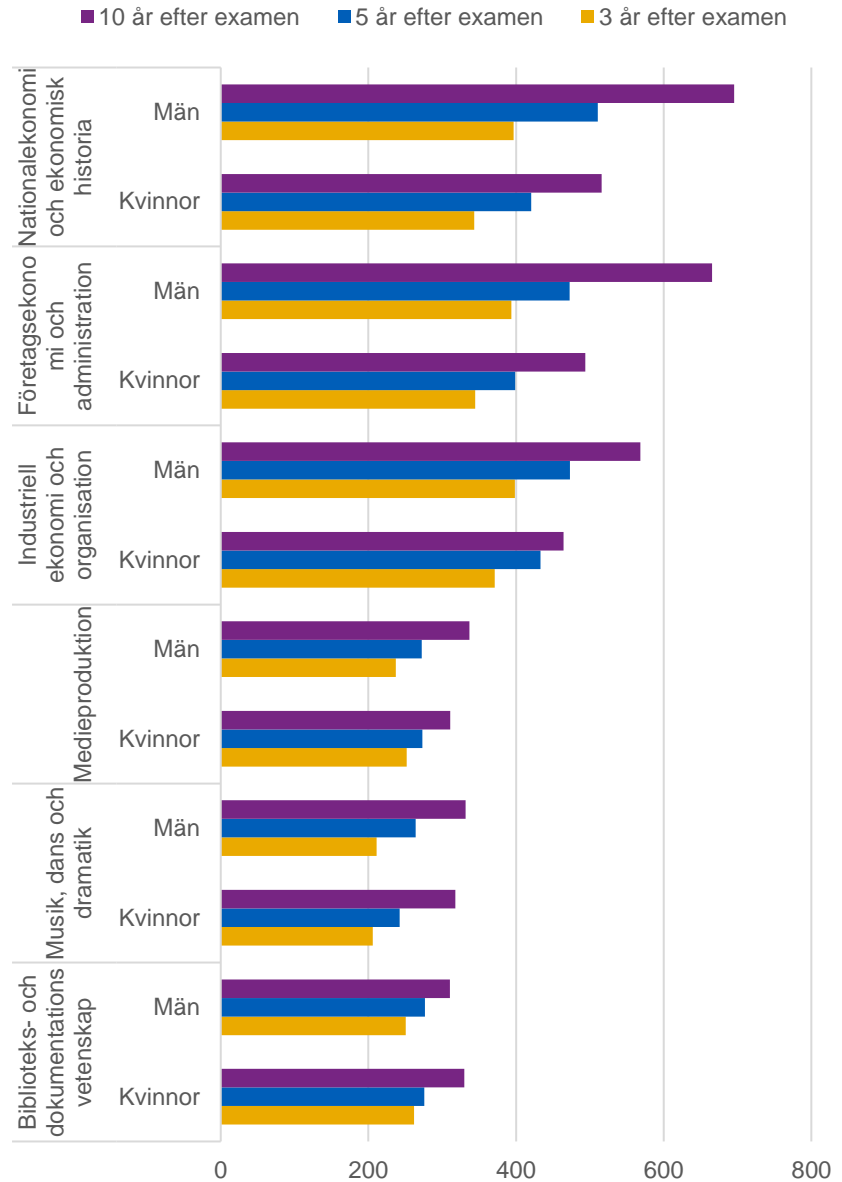
Figur 4 visar de tre generella examina som ligger i toppen och de tre som ligger i botten för män och kvinnor tio, fem och tre år efter examen när det gäller genomsnittlig årslön. Här ligger examina inom ekonomi i toppen medan biblioteks- och dokumentationsvetenskap, musik, dans och dramatik samt medieproduktion ligger i botten. Liksom för yrkesexamina har de generella utbildningarna med de högsta lönerna också den största löneskillnaden tio år efter examen jämfört med fem år efter examen (förutom för kvinnor inom industriell ekonomi och organisation). För utbildningarna i toppen är löneskillnaden mellan kvinnor och män större än för utbildningarna i botten. Inom biblioteks-

och dokumentationsvetenskap har kvinnor högre lön än män tio år efter examen, vilket är den tidsperiod som sticker ut i figuren nedan.

Lönespridningen för de undersökta generella examina uppvisar liknande mönster som för de undersökta yrkesexamina.¹⁹ Även här är det en generellt sett större lönespridning för män jämfört med kvinnor, och lönespridningen är som störst inom de examina med i genomsnitt högre löner. Den största lönespridningen hittas för män inom företagsekonomi och administration tio år efter examen (standardavvikelse 564 000 kronor), medan det för kvinnor inom exempelvis biblioteks- och dokumentationsvetenskap tio år efter examen är en betydligt lägre lönespridning (standardavvikelse 95 000 kronor).

¹⁹ Utbildningarnas lönespridning hittas i bilagan.

Figur 4. Urval av generella examina uppdelade på ämnesinriktning. Årslön i genomsnitt (medelvärden) i 2017 års penningvärde. Individer födda 1970–1990 och examinerade 2005–2014. Examina med minst 50 examinerade visas (för kvinnor respektive män). Sammanslagna kohorter förekommer. Kronor i tusental. Källa: SCB.

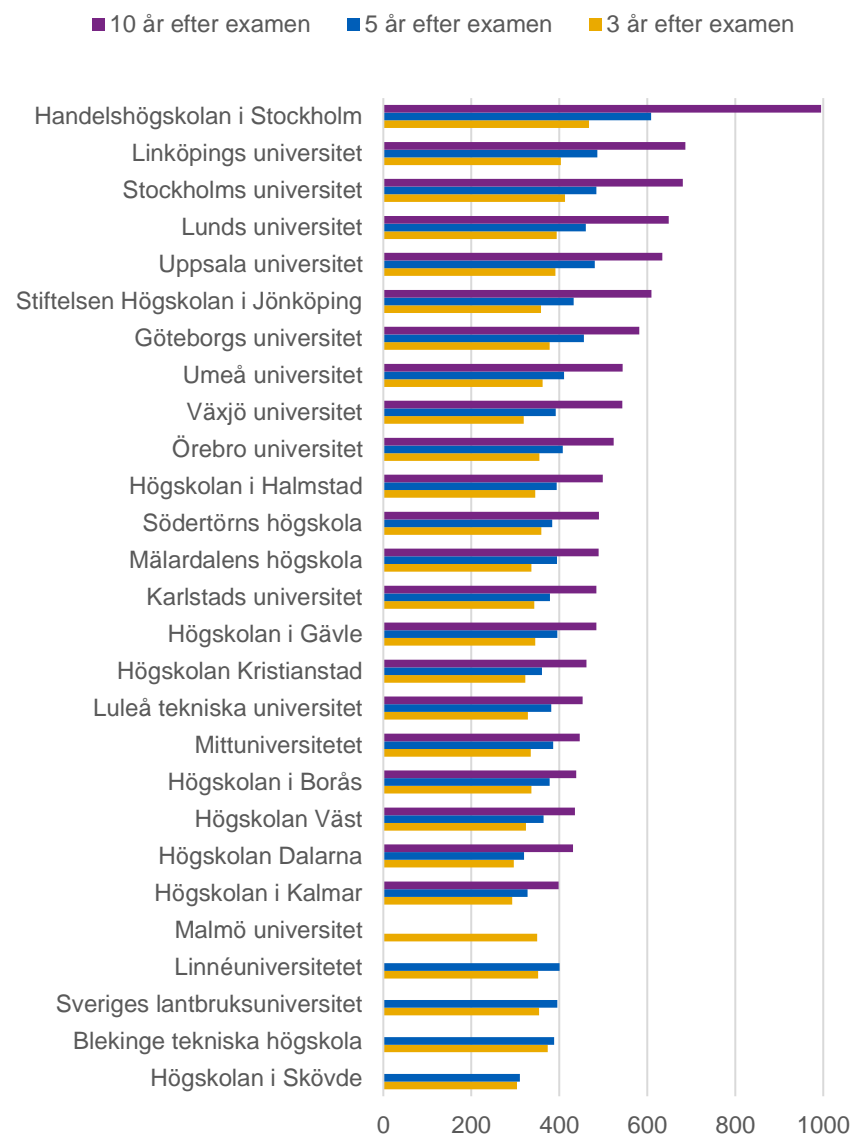

Lönenivå för samma utbildning på olika lärosäten

Ett annat sätt att jämföra löneskillnader är att undersöka om samma examen från olika lärosäten resulterar i olika löneinkomster. Nedan följer en redovisning av fyra olika utbildningar som både är stora sett till antalet examinerade studenter och där medellönerna är bland de högsta. De fyra utbildningarna är generell examen inom företagsekonomi, civilingenjörsexamen, juristexamen och läkarexamen.

Figur 5 visar de lärosäten som utfärdar generell examen inom företagsekonomi. Handelshögskolan i Stockholm är i en klass för sig vad gäller medellön tio år efter examen. Skillnaderna i medellön för examinerade från de olika lärosätena är inte lika framträdande tre år efter examen. Detta har sannolikt att göra med att ingångslöner tenderar att vara tämligen likartade (se tidigare resonemang). Generellt ger examen vid de större lärosätena en högre medellön i jämförelse med de något mindre lärosätena.

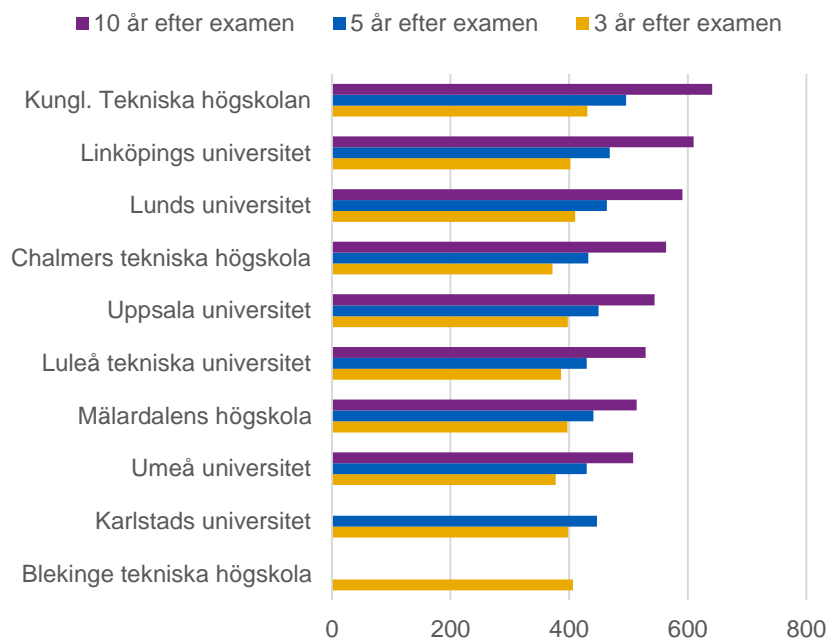
Figur 5. Lärosäten som utfärdar generell examen inom företagsekonomi. Årslön i genomsnitt (medelvärden) i 2017 års penningvärde. Individer födda 1970–1990 och examinerade 2005–2014. Lärosäten med minst 50 examinerade visas. Sammanslagna kohorter förekommer. Kronor i tusental. Källa: SCB.²⁰

²⁰ Högskolan i Kalmar och Växjö universitet bildade år 2010 Linnéuniversitetet. Malmö universitet var innan år 2018 Malmö högskola.

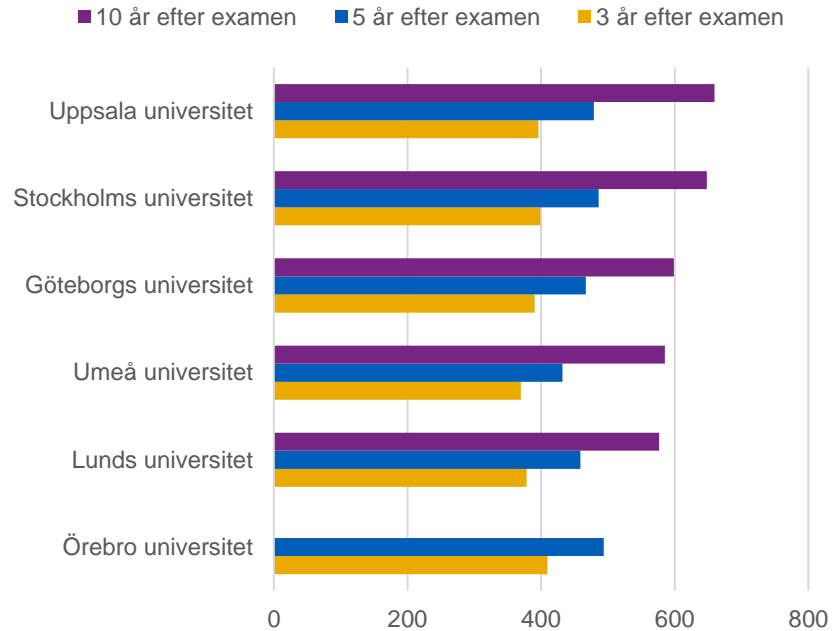
För de lärosäten som utfärdar civilingenjörsexamen ligger Kungl. Tekniska högskolan i topp vad gäller de examinerades medellöner (se figur 6). Löneskillnaderna lärosätena emellan är dock något mindre jämfört med lärosätena som utfärdar examen inom företagsekonomi.

Figur 6. Lärosäten som utfärdar civilingenjörsexamen. Årslön i genomsnitt (medelvärden) i 2017 års penningvärde. Individer födda 1970–1990 och examinerade 2005–2014. Lärosäten med minst 50 examinerade visas. Sammanslagna kohorter förekommer. Kronor i tusental. Källa: SCB.

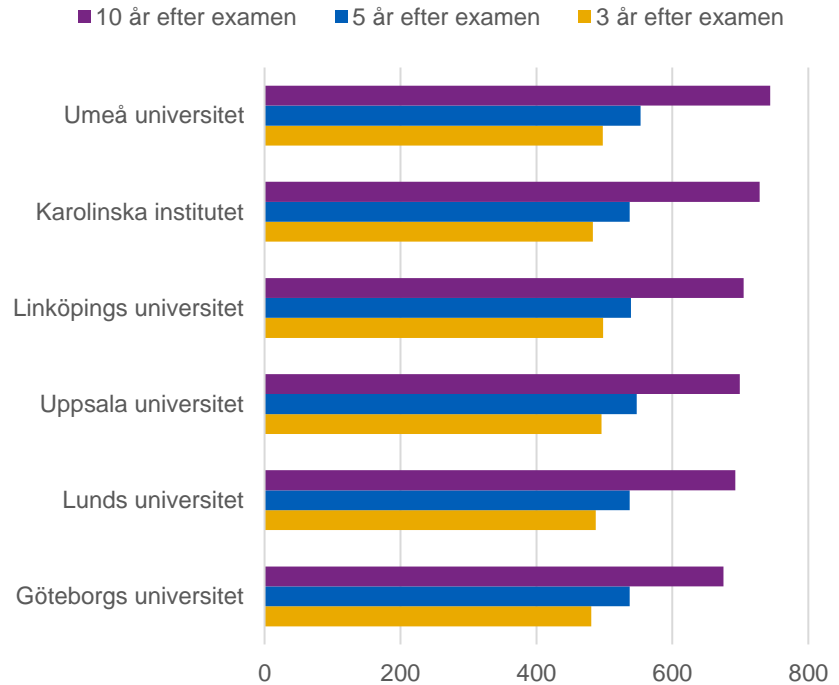
Individer med juristexamen från de olika lärosätena ligger aningen sammanpressade lönemässigt (se figur 7) om man jämför med exempelvis lärosätena som utfärdar examen inom företagsekonomi. Examen från Uppsala universitet ger den högsta medellönen tio år efter examen följt av Stockholms universitet.

Figur 7. Lärosäten som utfärdar juristexamen. Årslön i genomsnitt (medelvärden) i 2017 års penningvärde. Individier födda 1970–1990 och examinerade 2005–2014. Lärosäten med minst 50 examinerade visas. Sammanslagna kohorter förekommer. Kronor i tusental. Källa: SCB.

Inte heller för personer med läkarexamen verkar lärosätet spela så stor roll för medellönen efter examen (se figur 8). Läkarexamen ger också generellt sett hög lön efter genomförd utbildning. Umeå universitet ligger högst i medellön av lärosätena med läkarutbildning. Detta kan sannolikt förklaras av att konkurrensen till läkartjänster på mindre orter i Norrland (som då rekryterar läkare utbildade vid Umeå universitet) är mindre än till exempel i storstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö). Detta ligger dock utanför ramen för denna undersökning och skulle behöva undersökas vidare.

Figur 8. Lärosäten som utfärdar läkarexamen. Årslön i genomsnitt (medelvärden) i 2017 års penningvärde. Individuer födda 1970–1990 och examinerade 2005–2014. Lärosäten med minst 50 examinerade visas. Sammanslagna kohorter förekommer. Kronor i tusental. Källa: SCB.²¹

Bakgrundsfaktorerers påverkan på framtida lönenivå

I det här avsnittet jämförs löneinkomsten med de bakgrundsfaktorer som i tidigare studier identifierats som särskilt viktiga för löneutfallet (se avsnittet ”Vad visar tidigare studier?”). Det handlar i den här studien om gymnasiebetyg, nationell bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå. Även här undersöks individer med svenska gymnasiebetyg, födda 1970–1990.

Påverkar gymnasiebetyg framtida lönenivå?

En av de bakgrundsfaktorer som kan påverka en individs lön är som tidigare nämnts förmåga. Med detta resonemang följer att det inte är en högskoleutbildning *per se* som leder till högre lön, utan att det är individens förmåga som spelar roll.

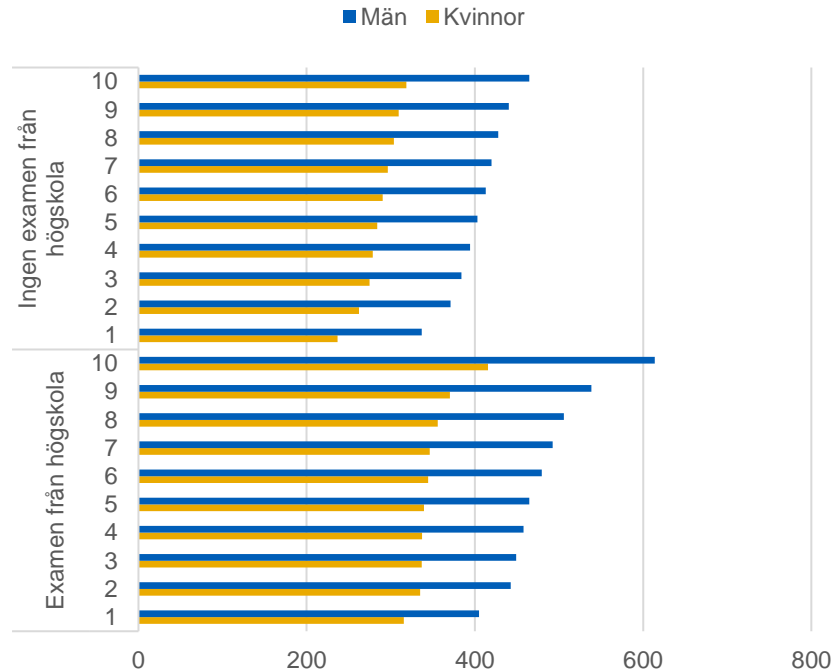
²¹ Örebro universitet kan ej visas eftersom dess läkarutbildning startade först år 2011.

Figur 9 visar sambandet mellan individers gymnasiebetyg och deras genomsnittliga årslön.²² I den ena gruppen ingår individer med högskoleutbildning, medan den andra gruppen innehåller individer utan högskoleutbildning (men med gymnasieexamen). För gruppen med högskoleutbildning är sambandet tämligen klart: ju högre gymnasiebetyg, desto högre genomsnittlig årslön. För dem utan högskoleutbildning är tendensen densamma, även om sambandet inte är riktigt lika klart. En möjlig förklaring till detta skulle kunna vara att individer med hög förmåga (i det här fallet höga betyg) får ännu mer hävstång (i termer av lön) med hjälp av högskoleutbildning, medan detta inte är fallet för personer utan högskoleutbildning.

Löneskillnaderna för personer med höga gymnasiebetyg (decilgrupp 9–10) jämfört med dem med lägre gymnasiebetyg är mindre i gruppen som inte har en högskoleutbildning jämfört med gruppen som har en högskoleutbildning. En möjlig förklaring till detta skulle kunna vara att flertalet av individerna utan högskoleutbildning i decilgrupp 9–10 faktiskt studerar på högskolenivå, men att de inte hunnit slutföra utbildningen och därför återfinns i gruppen utan examen från högskola. Det skulle kunna förklara varför denna grupp inte har så mycket högre lön än individer i de lägre decilgrupperna, och på så sätt drar ned medellönen på gruppnivå. Det kan också konstateras att män i decilgrupp 10 har en något större effekt i lön jämfört med dem i decilgrupp 9 (i både gruppen med och utan examen från högskola), medan detta samband är mindre påtagligt för kvinnor.

²² Figur 9 visar en procentuell fördelning som delas in i decilgrupper, där decilgrupp 1 utgör de 10 procent (av individerna) med lägst betyg, och decilgrupp 10 utgör de 10 procent (av individerna) med högst betyg.

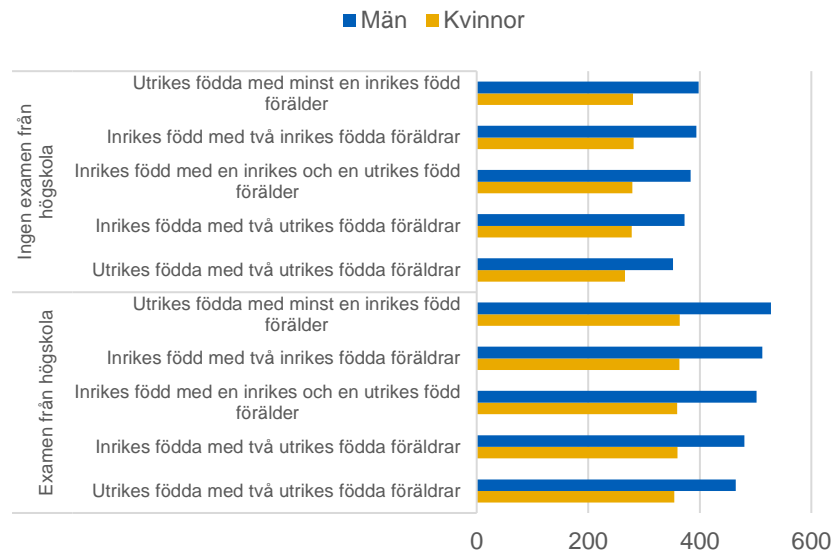
Figur 9. Årslön i genomsnitt i 2017 års penningvärde i relation till gymnasiebetyg (decilgrupp 1–10), individer födda 1970–1990, jämförelse mellan dem med en examen från högskola och dem utan examen från högskola (med gymnasieexamen). Kronor i tusental. Källa: SCB.

Påverkar nationell bakgrund framtida lönenivå?

I figur 10 visas årslön i relation till individers nationella bakgrund för individer med och utan högskoleutbildning. Mönstret i figuren visar att inrikes födda har högre medellön än individer födda utomlands med föräldrar födda i utlandet, och att män har högre lön än kvinnor i samtliga grupper. Det som sticker ut en aning är att personer födda utomlands med minst en inrikes född förälder har de högsta löneinkomsterna. En förklaring kan vara att dessa utomlandsfödda individer har föräldrar med god förankring på både den svenska och den internationella arbetsmarknaden. Det skulle till exempel kunna vara diplomatfamiljer, familjer där en förälder arbetar för ett stort företag utomlands eller familjer där någon förälder tjänstgör som forskare utomlands, vilket då kan leda till att barnet föds utomlands.

Figur 10. Årslön i genomsnitt i 2017 års penningvärde i relation till nationell bakgrund, individer födda 1970–1990, jämförelse mellan dem med en examen från högskola och dem utan examen från högskola (med gymnasieexamen). Kronor i tusental. Källa: SCB.

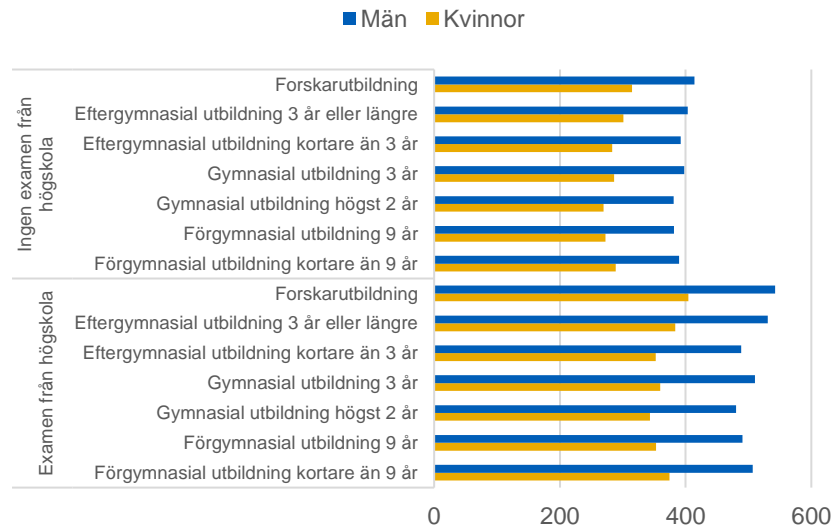

Påverkar föräldrarnas utbildningsnivå framtida lönenivå?

I figuren nedan (se figur 11) visas årslön i relation till föräldrarnas utbildningsnivå (den högst utbildade förälderns utbildningsnivå används) för individer med och utan högskoleutbildning. Figuren visar att ju högre utbildning individens föräldrar har, desto högre löneinkomst har individen själv. Män har högre lön än kvinnor i samtliga grupper. Det som dock sticker ut är att individer med föräldrar som har en eftergymnasial utbildning kortare än 3 år inte har högre lön jämfört med individer med föräldrar som enbart har en gymnasial utbildning på 3 år. Med andra ord tenderar till exempel en tvåårig högskoleexamen hos föräldrarna inte ge individen en högre lön.

Analogt tycks förhållandet vara när jämförelsen görs mellan individer med föräldrar med endast förgymnasial utbildning (9 år) och individer med föräldrar med endast gymnasial utbildning (högst 2 år), där individer med föräldrar med endast förgymnasial utbildning (9 år) har en högre lön. Detta förhållande är svårt att förklara, eftersom en hemmiljö med högre utbildade föräldrar förväntas hjälpa individen att utveckla vissa färdigheter. Förhållandet skulle behöva studeras vidare, men det ligger inte inom ramen för denna undersökning.

Figur 11. Årslön i genomsnitt i 2017 års penningvärde i relation till föräldrarnas utbildningsnivå (mätt som högst utbildade förälder), individer födda 1970–1990, jämförelse mellan dem med en examen från högskola och dem utan examen från högskola (med gymnasieexamen). Kronor i tusental. Källa: SCB.

Hur stor är lönepremien i Sverige?

Studiens frågeställningar har i viss mån besvarats av den beskrivande statistiken som redovisats hittills, men då med viss reservation. Anledningen till det är att det kan ligga andra faktorer som inte är undersökta bakom ett fenomen eller skeende som skulle kunna förklara varför till exempel personer med examen från ett lärosäte har en högre lön jämfört med personer med examen från ett annat lärosäte.

För att kunna besvara frågeställningarna på ett tydligare sätt genomförs regressionsanalyser. Analysen tar avstamp i studiens tre huvudsakliga frågeställningar. Regressionsanalyserna genomförs med modell 1, modell 2 och modell 3, där olika variabler läggs på för varje modell.²³ Modell 3 innehåller alltså flest variabler som utöver högskoleutbildning kan tänkas påverka vilken löneinkomst en individ kan få. I denna del undersöks samma population som tidigare (det vill säga individer med svenska gymnasiebetyg, födda 1970–1990), men löneinkomsten studeras endast för år 2017.

Positiv lönepremie för högre utbildning i Sverige

Analysen (se tabell 2) visar att högskoleutbildning har en positiv lönepremie jämfört med en gymnasieexamen. Den första modellen (modell 1) visar att en högskoleutbildning leder till en lönepremie på 20

²³ Se metodavsnittet för de tre huvudsakliga frågeställningarna och beskrivning av vilka variabler som ingår i de olika modellerna.

procent. När ytterligare variabler läggs till ökar lönepremien till 28 procent (modell 2) och 24 procent (modell 3). En möjlig förklaring till att resultatet ökar i modell 3 jämfört med i modell 1 kan vara att personer med exempelvis höga gymnasiebetyg som arbetar inom sektorer och i län där löneläget är förhållandevis högt, får ännu högre löneutväxling av en högskoleutbildning. I modell 1 ingår enbart de förklarande faktorerna utbildning och arbetslivserfarenhet i analysen.

Resultatet visar på en högre lönepremie än vad IFAU redovisade i studien som beskrevs tidigare. IFAU kom fram till en lönepremie på 3–5 procent, men undersökte effekten av ytterligare ett utbildningsår. Det extra utbildningsåret kan ju också ske när som helst under utbildningen, vilket sannolikt dämpar den genomsnittliga effekten eftersom utbildningsår som leder till en avklarad studienivå (till exempel avklarad grundskola) förmodligen leder till en större effekt än andra avklarade utbildningsår. Eftersom UKÄ i stället undersöker lönepremien för en avklarad högskoleutbildning är en högre lönepremie förväntad.

Tabell 2. Lönepremie för en högskoleutbildning år 2017 (jämfört med att enbart ha en gymnasieexamen), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg. Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Examen på grundnivå eller avancerad nivå	0,195*** (0,001)	0,283*** (0,001)	0,236*** (0,001)

Kvinnor har en större lönepremie för högre utbildning än män

Som redovisas ovan i den beskrivande statistiken syns det klart och tydligt att män jämfört med kvinnor har högre löneinkomst oavsett vilken utbildningsnivå det handlar om. Är en högskoleutbildning då mer gynnsam för kvinnor eller män?

Tabell 3 visar resultaten för kvinnor respektive män. Analysen visar att kvinnor har en något högre lönepremie för en högskoleutbildning jämfört med män. Som kan konstateras för både kvinnor och män är resultaten likartade i modell 1 och modell 2, men sjunker i modell 3 när faktorerna gymnasiebetyg, sektor som individen arbetar inom och arbetsplatsens lokalisering läggs till (i jämförelse med modell 2). För kvinnor i modell 3 ger en högskoleutbildning en lönepremie om 26 procent. Motsvarande lönepremie för män är 19 procent.²⁴

²⁴ Detta kan jämföras med *Hur värderas en forskarutbildning?*, UKÄ. Rapport 2019:24. Där visar resultatet en positiv effekt av genomgången forskarutbildning för kvinnor men ej för män.

Tabell 3. Lönepremie för högskoleutbildning för kvinnor och män år 2017 (jämfört med att enbart ha en gymnasieexamen), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg. Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Examen på grundnivå eller avancerad nivå, kvinnor	0,320*** (0,002)	0,320*** (0,002)	0,263*** (0,002)
Examen på grundnivå eller avancerad nivå, män	0,234*** (0,002)	0,230*** (0,002)	0,192*** (0,002)

En möjlig förklaring till resultatet kan vara att de män som börjar arbeta direkt efter gymnasiet gör det i branscher och sektorer där löneläget är högre än i de branscher och sektorer där kvinnor traditionellt sett börjar arbeta direkt efter gymnasiet. Av den anledningen lönar det sig mer för kvinnor att studera vidare efter gymnasiet, vilket också kan förklara varför fler kvinnor än män väljer att genomgå en högskoleutbildning. Detta är dock inget som har kunnat studeras inom ramen för denna rapport.

Ett annat intressant resultat vad gäller kvinnor och män är att män i decilgrupp 10 för gymnasiebetyg har en något större effekt i lön jämfört med dem i decilgrupp 9, medan detta samband är mindre påtagligt för kvinnor (se figur 9 ovan). När decilgrupp 10 jämförs med decilgrupp 9 i regressionsmodellen med flest förklarande faktorer (modell 3) är denna effekt dock lika stor för kvinnor och män (7 procentenheter). Resultatet tyder på att beskrivande statistik inte alltid ger hela bilden, utan att ytterligare analys ofta är relevant för att kunna påvisa olika samband.

Stor skillnad i lönenivå mellan olika utbildningar

Trots att Saco (se avsnittet ”Vad visar tidigare studier?”) kommit fram till en generell positiv avkastning på högskoleutbildning (notera att det är skillnad på avkastning och lönepremie för utbildning), var skillnaden stor mellan olika utbildningar. Även den här analysen visar på stora skillnader mellan utbildningar. I nästa steg jämförs lönepremier mellan olika utbildningar, både de som leder till yrkesexamina och de som leder till generella examina.

I tabellen nedan (se tabell 4) visas de fem yrkesexamina (med statistiskt signifikant resultat) som har de högsta lönepremierna och de fem som har de lägsta lönepremierna.²⁵ Exempelvis ger en lantmästarexamen en negativ lönepremie om 34 procent i regressionsmodellen med flest

²⁵ Tabell 4–6 är sorterade efter modell 3.

förklarande faktorer (modell 3), vilket innebär att lantmästarexamen ger 34 procent lägre lön jämfört med att inte ha någon högskoleutbildning. Detta kan jämföras med en läkarexamen som ger en positiv lönepremie på 63 procent i modell 3 jämfört med att inte ha någon högskoleutbildning. Arbetsmarknaden tenderar alltså att värdera en läkarexamen betydligt högre än en lantmästarexamen.

Tabell 4. Lönepremier för yrkesexamina år 2017 (jämfört med att enbart ha en gymnasieexamen), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg. Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Läkarexamen	0,586*** (0,008)	0,672*** (0,007)	0,630*** (0,007)
Juristexamen	0,504*** (0,007)	0,580*** (0,006)	0,465*** (0,006)
Brandingenjörsexamen	0,589*** (0,030)	0,537*** (0,027)	0,440*** (0,025)
Civilingenjörsexamen	0,570*** (0,004)	0,544*** (0,004)	0,403*** (0,003)
Sjukhusfysikerexamen	0,315*** (0,072)	0,375*** (0,065)	0,371*** (0,058)
Grundlärarexamen	-0,094*** (0,017)	-0,009 (0,015)	0,064*** (0,014)
Fysioterapeutexamen	-0,109*** (0,013)	0,054*** (0,012)	0,029** (0,011)
Förskollärarexamen	-0,304*** (0,013)	-0,127*** (0,012)	-0,036*** (0,011)
Ämneslärarexamen	-0,093*** (0,021)	-0,107*** (0,019)	-0,078*** (0,017)
Lantmästarexamen	-0,422*** (0,032)	-0,488*** (0,029)	-0,344*** (0,026)

Tabell 5 visar de generella examina (ämnesinriktningar) med statistiskt signifikant resultat som har den högsta respektive lägsta lönepremien. Det är stor skillnad mellan olika ämnesinriktningar, där till exempel en generell examen inom bank, försäkring och finansiering i regressionsmodellen med flest förklarande faktorer (modell 3) i tabellen nedan ger en lönepremie om 83 procent. Detta kan jämföras med en utbildning inom konsthantverk där lönepremien är -62 procent. Även flera andra konstnärliga utbildningar och en examen inom filosofi och logik har negativa lönepremier jämfört med att inte ha en högskoleutbildning.

Tabell 5. Lönepremier för generella examina år 2017 (jämfört med att enbart ha en gymnasieexamen), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg. Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Bank, försäkring och finansiering	1,055*** (0,030)	0,992*** (0,027)	0,833*** (0,024)
Medicin	0,520*** (0,007)	0,603*** (0,006)	0,540*** (0,006)
Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	0,477*** (0,017)	0,535*** (0,016)	0,472*** (0,014)
Industriell ekonomi och organisation	0,638*** (0,009)	0,614*** (0,008)	0,465*** (0,007)
Marknadsföring	0,443*** (0,098)	0,589*** (0,089)	0,464*** (0,080)
Formgivning	-0,255*** (0,017)	-0,169*** (0,016)	-0,237*** (0,014)
Musik, dans och dramatik	-0,341*** (0,013)	-0,286*** (0,012)	-0,263*** (0,011)
Filosofi och logik	-0,302*** (0,030)	-0,347*** (0,027)	-0,372*** (0,024)
Bild- och formkonst	-0,560*** (0,018)	-0,445*** (0,017)	-0,422*** (0,015)
Konsthandverk	-0,793*** (0,039)	-0,669*** (0,035)	-0,618*** (0,031)

Detta är tämligen uppseendeväckande resultat. I avsnittet ovan (med den beskrivande statistiken) visar resultatet att det är skillnader i löneinkomst mellan både olika yrkesexamina och olika generella examina, men att flertalet utbildningar skulle ge en negativ lönepremie i relation till att inte ha någon högskoleutbildning alls är oväntat. Att Saco kom fram till liknande resultat är mindre uppseendeväckande, eftersom Saco tog hänsyn till bland annat kostnaden att genomgå en utbildning.

Lönepremien för vissa bristyrken i offentlig sektor

I rapporten *Framtidens behov av högskoleutbildade. Genomgång av 15 bristyrken inom offentlig sektor fram till 2035* undersökte UKÄ det framtida behovet av högskoleutbildade för 15 bristyrken inom offentlig sektor.²⁶ Mer specifikt beräknades nybörjarbehovet på utbildningar som är kopplade till bristyrkena. Eftersom UKÄ i den här studien gör en koppling mellan arbetsmarknadens värdering av en högskoleutbildning och framtida kompetensförsörjning är det av intresse att titta närmare på

²⁶ *Framtidens behov av högskoleutbildade – Genomgång av 15 bristyrken inom offentlig sektor fram till 2035*, UKÄ. Rapport 2019:23.

utbildningar kopplade till de bristyrken som ingick i den tidigare rapporten. Detta eftersom en låg värdering på arbetsmarknaden kan bidra till (ännu) större kompetensförsörjningsbehov i framtiden.

Tabell 6 visar lönepremier för ett urval av utbildningar som enligt studien ovan har det största nybörjarbehovet, det vill säga yrkeslärarutbildning, grundlärarutbildning och ämneslärarutbildning samt utbildningar till specialistsjuksköterska och röntgensjuksköterska. Resultatet visar i regressionsmodellen med flest förklarande faktorer (modell 3) att samtliga utbildningar utom ämneslärarutbildning har en positiv lönepremie. Specialistsjuksköterskeexamen ger 24 procent högre lön jämfört med att inte ha någon högskoleutbildning, och en grundlärarexamen ger 6 procent högre lön.

Ämneslärarexamen är den enda av nedanstående utbildningar som uppvisar ett negativt resultat (-8 procent), men detta har sannolikt att göra med att utbildningen är relativt ny och de examinerade därför inte har hunnit vara så länge på arbetsmarknaden för att på så sätt få upp löneinkomsten.²⁷ Likaså kan det vara stor skillnad mellan olika ämnen, där vissa ämnen för ämneslärarna sannolikt ger en högre löneinkomst än andra ämnen. Som jämförelse redovisas även gamla lärarexamen,²⁸ vilken uppvisar en tämligen hög lönepremie. Detta beror förmodligen på att dessa individer hunnit befinna sig fler år på arbetsmarknaden.

²⁷ Ämneslärarexamen infördes år 2011.

²⁸ Tidigare lärarexamen gällde innan år 2011 och omfattade dagens förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen och ämneslärarexamen.

Tabell 6. Lönepremier för utbildningar kopplade till bristyrken år 2017 (jämfört med att enbart ha en gymnasieexamen), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg. Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Specialistsjuksköterskeexamen	0,109*** (0,013)	0,251*** (0,012)	0,241*** (0,011)
Lärarexamen	0,027*** (0,003)	0,169*** (0,003)	0,219*** (0,003)
Röntgensjuksköterskeexamen	0,050 (0,036)	0,196*** (0,033)	0,207*** (0,029)
Yrkeslärarexamen	0,084** (0,027)	0,156*** (0,024)	0,174*** (0,022)
Grundlärarexamen	-0,094*** (0,017)	-0,009 (0,015)	0,064*** (0,014)
Ämneslärarexamen	-0,093*** (0,021)	-0,107*** (0,019)	-0,078*** (0,017)

Finns det en skillnad i lönenivå mellan utbildningar från olika lärosäten?

För att bredda analysen ytterligare tittar UKÄ också på skillnader i lönenivå för examinerade från olika lärosäten som utfärdat samma generella examen inom företagsekonomi, civilingenjörsexamen, juristexamen och läkarexamen.²⁹ Som referens används Uppsala universitet, eftersom lärosätet har relativt sett många studenter och ger en examen i de fyra nämnda utbildningarna.

Företagsekonomi är en relativt stor utbildning sett till antalet studenter och ges vid flertalet lärosäten. I tabellen nedan visas lönepremier för generell examen inom företagsekonomi på olika lärosäten, med Uppsala universitet som jämförelseobjekt.

Handelshögskolan i Stockholm har högst lönepremie jämfört med Uppsala universitet (se tabell 7). Trots att denna studie i modell 3 kontrollerar för flertalet variabler som kan påverka löneinkomsten, har examinerade från Handelshögskolan i Stockholm ändå 20 procent högre lön jämfört med examinerade från Uppsala universitet. I andra änden finns examinerade från (dåvarande) Högskolan i Kalmar, som har 12 procent lägre lönepremie jämfört med examinerade från Uppsala universitet.

²⁹ I lärosätesredovisningen ingår endast modell 3.

Tabell 7. Lönepremie för generell examen inom företagsekonomi år 2017 (lärosätena jämförs med examen inom företagsekonomi från Uppsala universitet), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg (Högskolan i Kalmar och Växjö universitet bildade år 2010 Linnéuniversitet). Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.³⁰

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	
	Modell 3
Handelshögskolan i Stockholm	0,199*** (0,017)
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	0,065*** (0,017)
Linköpings universitet	0,063*** (0,015)
Lunds universitet	0,040** (0,013)
Högskolan i Halmstad	0,039* (0,019)
Göteborgs universitet	0,030* (0,013)
Stockholms universitet	-0,024* (0,011)
Mittuniversitetet	-0,046* (0,020)
Högskolan i Borås	-0,065*** (0,018)
Mälardalens högskola	-0,069*** (0,017)
Högskolan i Gävle	-0,070*** (0,018)
Högskolan i Skövde	-0,095*** (0,022)
Högskolan Dalarna	-0,096*** (0,022)
Södertörns högskola	-0,122*** (0,016)
Högskolan i Kalmar	-0,124*** (0,027)

För examinerade civilingenjörer har Mittuniversitet den största positiva löneskillnaden jämfört med Uppsala universitet (se tabell 8). Inom företagsekonomi ligger Uppsala universitet på den övre halvan, men när

³⁰ De lärosäten med utbildning inom företagsekonomi som inte visar någon statistiskt signifikant skillnad (med avseende på löneinkomst) jämfört med Uppsala universitet är: Blekinge tekniska högskola, Chalmers tekniska högskola, (dåvarande) Högskolan i Sundsvall/Härnösand, (dåvarande) Högskolan i Östersund, Högskolan Kristianstad, Högskolan på Gotland, Högskolan Väst, Karlstads universitet, Karolinska institutet, Linnéuniversitetet, Luleå tekniska universitet, Malmö universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå universitet, (dåvarande) Växjö universitet och Örebro universitet.

det gäller civilingenjörsexamen får Uppsala universitet en plats i botten. Ett rimligt antagande i sammanhanget är förmodligen att det är enskilda utbildningar som har hög efterfrågan på arbetsmarknaden, och kanske inte ett helt universitet som sådant. Därför bör denna lärosätessredovisning endast jämföras utbildningsvis.

Tabell 8. Lönepremie för civilingenjörsexamen år 2017 (lärosätena jämförs med en civilingenjörsexamen från Uppsala universitet), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg. Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.³¹

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	
	Modell 3
Mittuniversitetet	0,172** (0,058)
Linköpings universitet	0,094*** (0,012)
Karlstads universitet	0,088** (0,032)
Lunds universitet	0,086*** (0,012)
Chalmers tekniska högskola	0,077*** (0,012)
Kungl. Tekniska högskolan	0,060*** (0,011)
Luleå tekniska universitet	0,052*** (0,013)

När det gäller de lärosäten som erbjuder en juristexamen är det endast Stockholms universitet som uppvisar en statistiskt signifikant löneskillnad jämfört med Uppsala universitet. Examinerade jurister från Stockholms universitet ligger i genomsnitt 9 procent lägre i lön jämfört med dem som har en juristexamen från Uppsala universitet (se tabell 9).

³¹ De lärosäten med civilingenjörsutbildning som inte visar någon statistiskt signifikant skillnad (med avseende på löneinkomst) jämfört med Uppsala universitet är: Blekinge tekniska högskola, Mälardalens högskola och Umeå universitet.

Tabell 9 Lönepremie för juristexamen år 2017 (lärosätena jämförs med en juristexamen från Uppsala universitet), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg. Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.³²

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	
	Modell 3
Stockholms universitet	-0,092*** (0,012)

För personer med läkarexamen (se tabell 10) ligger examinerade från tre universitet statistiskt signifikant högre än för examinerade från Uppsala universitet, medan de andra lärosätena som erbjuder en läkarutbildning inte kan påvisa någon statistiskt signifikant skillnad gentemot Uppsala universitet. Skillnaderna är dock små, det är 4–5 procent högre lönepremier för universiteten i tabellen nedan.

Tabell 10. Lönepremie för läkarexamen år 2017 (lärosätena jämförs med en läkarexamen från Uppsala universitet), individer födda 1970–1990 med svenska gymnasiebetyg. Standardfel inom parentes. *** p-värde < 0,001, ** p-värde < 0,01, * p-värde < 0,05.³³

Beroende variabel = löneinkomst (logaritmerad, ln)	
	Modell 3
Linköpings universitet	0,041* (0,019)
Lunds universitet	0,047* (0,020)
Umeå universitet	0,037* (0,018)

³² De lärosäten med juristutbildning som inte visar någon statistiskt signifikant skillnad (med avseende på löneinkomst) jämfört med Uppsala universitet är: Göteborgs universitet, Lunds universitet, Umeå universitet och Örebro universitet.

³³ De lärosäten med läkarutbildning som inte visar någon statistiskt signifikant skillnad (med avseende på löneinkomst) jämfört med Uppsala universitet är: Göteborgs universitet och Karolinska institutet. Örebro universitet kan ej följas upp eftersom dess läkarutbildning startade först år 2011.

Diskussion

Hur värderar svensk arbetsmarknad en högskoleutbildning?

Sverige står inför stora utmaningar med kompetensförsörjningen de närmaste decennierna. Samspelet mellan högre utbildning och arbetsmarknad är därför extra viktig i ljuset av detta. Eftersom lärosätena har i uppdrag att dimensionera utbildningsutbudet utifrån både arbetsmarknadens behov och studenternas efterfrågan, blir det ofrånkomligt att inte koppla arbetsmarknadens värdering av högre utbildning till kompetensförsörjningen. Utbildar lärosätena efter arbetsmarknadens behov och samhällets kompetensförsörjningskrav? Om så är fallet, bidrar arbetsmarknadens värdering av högskoleutbildning till en god eller mindre god kompetensförsörjning?

Ett sätt att undersöka detta är att mäta arbetsmarknadens värdering av högre utbildning, genom att beräkna lönepremier för olika högskoleutbildningar. Självklart är kunskap och utbildning komplexa företeelser som inte enbart kan mätas i löneinkomst. Högskolestudier kan bedrivas för att kunna få ett stimulerande arbete och i bildningssyfte. Högskolestudier bidrar också till individens livslånga lärande, intellekt och välbefinnande. Ambitionen med denna rapport är dock att visa på arbetsmarknadens värdering av en högskoleutbildning i form av löneinkomster. Konsekvensen av värderingen kan leda till att den enskilde individen gör andra val vad gäller högre utbildning, likväl som det kan uppstå bristyrken och kompetensförsörjningsbehov i samhället. Löneinkomsten spelar trots allt sannolikt en viss roll för många både inför valet att studera vidare efter gymnasiet och vid val av framtida utbildning. Således påverkar lönepremien både individnivå och samhällsnivå.

Mot bakgrund av kompetensförsörjningen försöker denna studie besvara frågan om det finns en lönepremie för högre utbildning. Resultaten visar att högre utbildning lönar sig, lönepremien är positiv. Även tidigare studier har visat på positiva lönepremier för högre utbildning. I exempelvis IFAU:s studie (som nämnts tidigare) var lönepremien lägre än i denna studie. IFAU visade dock effekten av ytterligare ett utbildningsår, varför det är naturligt att lönepremien var relativt sett lägre (eftersom denna studie jämför en högskoleutbildning med en gymnasieutbildning).

Resultatet att lönepremien i Sverige är positiv, är ur ett kompetensförsörjningsperspektiv goda nyheter. På så vis ger arbetsmarknaden ett kvitto på att det lönar sig att genomgå en högre utbildning. Dels kan individen känna att utbildningen ger något mer än

kunskap och intellektuell stimulans, dels är det mer troligt att samhällsviktiga funktioner får tillgång till en motiverad och välutbildad arbetskraft.

Flertalet studier har visat att män har en högre löneinkomst än kvinnor, oavsett vilken utbildningsnivå som studeras. Resultatet i denna studie kan dock visa att kvinnor har en högre lönepremie för högskoleutbildning jämfört med män, vilket skulle kunna tolkas som ett positivt resultat. Å andra sidan, om det är så att män inte väljer att studera vidare efter gymnasiet på grund av att de får högre lön än kvinnor i motsvarande situation, kan högskolan vara en säkrare väg mot en högre löneinkomst för kvinnor. Detta är dock inget som har kunnat studeras inom ramen för denna rapport.

Trots att lönepremien totalt sett är positiv, ger flera högskoleutbildningar negativa lönepremier (något som också Saco har konstaterat). Utifrån behovet av kompetens i olika sektorer kan det vara förenligt med stora risker för samhälle och individ om högre utbildning leder till låga löner eller inget arbete över huvud taget. Att arbetsmarknaden värderar vissa högskoleutbildningar lägre jämfört med att inte ha någon högskoleutbildning alls bör mana till eftertanke hos berörda aktörer, beslutsfattare och samhället i stort.

UKÄ har tidigare beräknat behovet av nybörjare för utbildningar kopplade till bristyrken inom offentlig sektor.³⁴ Dessa bristyrken skulle sannolikt ha ännu svårare med rekryteringen till korresponderande utbildningar om löneläget inom dessa yrken var lågt. Resultatet i denna studie visar dock att alla utbildningar (utom en) med koppling till bristyrkena har en positiv lönepremie, vilket borde innebära en något lättare rekryteringssituation. Å andra sidan, även om dessa utbildningar har en positiv lönepremie kan lönenivån vara lägre jämfört med många andra utbildningar. Skulle gapet i lönenivå öka mer kan det trots allt innebära att kompetensförsörjningen försvåras ytterligare.

Även om det är relativt stora skillnader i lönepremier mellan olika utbildningar, är skillnaderna mellan lärosäten som ger samma utbildning små. UKÄ har i denna studie beräknat lönepremier för examinerade vid fyra stora utbildningar³⁵ och jämfört dessa mellan olika lärosäten. Även om vissa skillnader förekommer är de inte uppseendeväckande. Resultatet får anses vara positivt, eftersom små skillnader mellan utbildningar på olika lärosäten tyder på att det finns en likvärdighet mellan svenska lärosäten. Det skulle dock vara intressant att studera och jämföra fler utbildningar på fler lärosäten än vad som har varit möjligt inom ramen för denna studie, för att kunna se om större skillnader finns.

³⁴ *Framtidens behov av högskoleutbildade – Genomgång av 15 bristyrken inom offentlig sektor fram till 2035*, UKÄ. Rapport 2019:23.

³⁵ Utbildningarna som studeras är generell examen inom företagsekonomi, civilingenjörsexamen, juristexamen och läkarexamen.

Slutligen, hur kan olika lönenivåer tänkas bidra till söktrycket på olika högskoleutbildningar? Sannolikt spelar det viss roll, men andra faktorer bidrar. Dessutom är löneskillnaderna inte alltid kända av studenterna och de blivande studenterna, annat än genom anekdoter. Även om det finns bristyrken med tämligen gott löneläge är det redan i dag ett faktum att vissa av dessa utbildningar ändå har lågt söktryck.³⁶ Det är dock sannolikt att en av arbetsmarknaden hög värdering av högskoleutbildning och ett gynnsamt löneläge för högskoleutbildade, kommer att bidra till en bättre kompetensförsörjning i samhället.

³⁶ *Framtidens behov av högskoleutbildade – Genomgång av 15 bristyrken inom offentlig sektor fram till 2035*, UKÄ. Rapport 2019:23.

Litteratur

Björklund, A, Fredriksson, P, Gustafsson, J-E & Öckert, B (2010), *Den svenska utbildningspolitikens arbetsmarknadseffekter: Vad säger forskningen?* Rapport 2010:13: Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.

Card, D (1999), *The causal effect of education on earnings*, i *Handbook of labor economics* (Vol. 3), Elsevier s. 1801–1863.

Heckman, J. J., Lochner, L. J., & Todd, P. E. (2006), *Earnings functions, rates of return and treatment effects: The Mincer equation and beyond*. *Handbook of the Economics of Education, 1*, s. 307–458.

Ljunglöf, T (2011), *Lönsamma studier? - Livslönerapport 2011*, Saco, https://www.saco.se/globalassets/saco/dokument/rapporter/2011_lonsamma_studier.pdf.

OECD (2011), *An Overview of Growing Income Inequalities in OECD Countries: Main Findings*, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.

OECD (2019), *Education at a Glance*, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.

UKÄ (2019), *Framtidens behov av högskoleutbildade – Genomgång av 15 bristyrken inom offentlig sektor fram till 2035*, UKÄ. Rapport 2019:23.

UKÄ (2019), *Hur värderas en forskarutbildning? En jämförande studie av individer födda 1970–1985 med och utan examen på forskarnivå*, UKÄ. Rapport 2019:24.

UKÄ (2019), *Inkomster fem år efter examen från högskolan*, UKÄ. Statistisk analys löpnummer 7, <https://www.uka.se/download/18.55b9a49216a59c86be8a9ee/1560171175286/statistisk-analys-2019-06-04-inkomster-fem-ar-efter-examen-fran-hogskolan.pdf>.

Bilaga

Tabell B1. Årslön i genomsnitt (medelvärden) och standardavvikelse 3, 5 och 10 år efter examen i 2017 års penningvärde. Individer födda 1970–1990 och examinerade 2005–2014. Utbildningar med minst 50 examinerade visas. Sammanslagna kohorter förekommer. Kronor i tusental. Källa: SCB.

Utbildning	År efter examen	Medellön	Standardavvikelse medellön	Antal examinerade
Agronomexamen	3	320	104	206
Agronomexamen	5	351	129	131
Agronomexamen	10	415	173	75
Apotekarexamen	3	396	114	501
Apotekarexamen	5	428	139	229
Arbetsmiljö och arbetarskydd	3	305	113	247
Arbetsmiljö och arbetarskydd	5	363	130	150
Arbetsmiljö och arbetarskydd	10	422	167	62
Arbetsterapeutexamen	3	266	74	621
Arbetsterapeutexamen	5	283	70	410
Arbetsterapeutexamen	10	303	110	138
Arkitektexamen	3	340	117	377
Arkitektexamen	5	365	110	261
Arkitektexamen	10	449	141	143
Audionomexamen	3	275	77	95
Audionomexamen	5	288	73	53
Bank, försäkring och finansiering	3	659	463	246
Bank, försäkring och finansiering	5	852	568	228
Bank, försäkring och finansiering	10	1 201	1 135	107
Barnmorskeexamen	3	321	93	187
Barnmorskeexamen	5	331	111	158
Barnmorskeexamen	10	379	124	124
Biblioteks- och dokumentationsvetenskap	3	259	90	788
Biblioteks- och dokumentationsvetenskap	5	276	93	526
Biblioteks- och dokumentationsvetenskap	10	325	96	251
Bild- och formkonst	3	208	124	623
Bild- och formkonst	5	235	138	438
Bild- och formkonst	10	271	159	170
Biologi och biokemi	3	270	115	2 096
Biologi och biokemi	5	313	123	1 307

Biologi och biokemi	10	383	180	470
Biomedicinsk analytikerexamen	3	272	75	425
Biomedicinsk analytikerexamen	5	295	78	258
Biomedicinsk analytikerexamen	10	365	169	90
Brandingenjörsexamen	3	449	110	295
Brandingenjörsexamen	5	490	123	161
Byggnadsteknik och anläggningsteknik	3	365	99	934
Byggnadsteknik och anläggningsteknik	5	414	111	555
Byggnadsteknik och anläggningsteknik	10	497	180	141
Civilekonomexamen	3	403	125	2 619
Civilekonomexamen	5	477	183	974
Civilingenjörsexamen	3	405	128	13 574
Civilingenjörsexamen	5	463	183	8 974
Civilingenjörsexamen	10	589	288	3 688
Data, allmän utbildning	3	364	119	180
Data, allmän utbildning	5	395	132	152
Data, allmän utbildning	10	506	199	98
Data, övrig/ospec. utbildning	3	293	124	466
Data, övrig/ospec. utbildning	5	338	131	210
Dietistexamen	3	256	90	309
Dietistexamen	5	283	97	172
Dietistexamen	10	321	144	52
Djursjukvård	3	313	95	79
Djursjukvårdarexamen	3	238	83	77
Djursjukvårdarexamen	5	269	86	67
Elektronik, datateknik och automation	3	347	118	1 688
Elektronik, datateknik och automation	5	382	121	1 175
Elektronik, datateknik och automation	10	456	188	481
Energi- och elektroteknik	3	378	111	953
Energi- och elektroteknik	5	418	132	602
Energi- och elektroteknik	10	485	162	208
Farmaci	3	341	102	280
Farmaci	5	398	113	188
Farmaci	10	453	187	71
Filosofi och logik	3	238	210	305
Filosofi och logik	5	266	149	186
Filosofi och logik	10	335	197	55
Folkhögskollärarexamen	3	271	106	75
Formgivning	3	241	127	348

Formgivning	5	264	141	216
Formgivning	10	367	175	114
Främmande språk och språkvetenskap	3	253	129	1 590
Främmande språk och språkvetenskap	5	292	162	1 042
Främmande språk och språkvetenskap	10	359	222	420
Fysik	3	289	128	275
Fysik	5	316	137	174
Fysik	10	416	169	62
Fysioterapeutexamen	3	262	78	1 177
Fysioterapeutexamen	5	282	83	672
Fysioterapeutexamen	10	314	108	151
Företagsekonomi och administration	3	368	198	19 240
Företagsekonomi och administration	5	435	214	12 473
Företagsekonomi och administration	10	583	456	4 448
Geovetenskap och naturgeografi	3	281	113	676
Geovetenskap och naturgeografi	5	316	116	358
Geovetenskap och naturgeografi	10	384	146	110
Grundlärarexamen	3	325	81	73
Hippologexamen	3	223	92	86
Hippologexamen	5	225	113	74
Historia och arkeologi	3	238	121	1 599
Historia och arkeologi	5	276	123	1 005
Historia och arkeologi	10	346	138	346
Hotell, restaurang och storhushåll	3	274	109	194
Hotell, restaurang och storhushåll	5	287	117	118
Hälso- och sjukvård, allmän utbildning	3	262	128	852
Hälso- och sjukvård, allmän utbildning	5	292	137	463
Hälso- och sjukvård, allmän utbildning	10	337	137	165
Hälso- och sjukvård, övrig/ospec. utbildning	3	306	184	96
Hälso- och sjukvård, övrig/ospec. utbildning	5	339	206	54
Högskoleingenjörsexamen	3	361	105	6 256
Högskoleingenjörsexamen	5	405	114	4 040
Högskoleingenjörsexamen	10	481	175	1 520
Idrott och friskvård	3	264	108	627
Idrott och friskvård	5	302	114	375

Idrott och friskvård	10	374	144	127
Industriell ekonomi och organisation	3	388	146	1 108
Industriell ekonomi och organisation	5	459	192	625
Industriell ekonomi och organisation	10	531	250	171
Informatik, datavetenskap och systemvetenskap	3	360	159	4 136
Informatik, datavetenskap och systemvetenskap	5	403	151	2 649
Informatik, datavetenskap och systemvetenskap	10	490	196	998
Journalistik och information, övrig/ospec. utbildning	3	342	128	125
Journalistik och information, övrig/ospec. utbildning	5	393	154	71
Journalistik och medievetenskap	3	291	117	4 345
Journalistik och medievetenskap	5	324	130	2 588
Journalistik och medievetenskap	10	388	170	743
Juridik och rättsvetenskap	3	345	141	1 456
Juridik och rättsvetenskap	5	396	156	875
Juridik och rättsvetenskap	10	486	219	258
Juris kandidatexamen	3	392	137	5 752
Juris kandidatexamen	5	474	197	3 223
Juris kandidatexamen	10	627	396	1 045
Jägmästarexamen	3	375	81	146
Jägmästarexamen	5	392	105	84
Kemi	3	293	114	401
Kemi	5	337	163	287
Kemi	10	397	167	135
Kemi- och bioteknik	3	353	110	494
Kemi- och bioteknik	5	383	133	263
Konst och media, övrig/ospec. utbildning	3	220	115	248
Konst och media, övrig/ospec. utbildning	5	261	116	122
Konsthantverk	3	178	112	77
Konsthantverk	5	197	95	57
Konstnärlig högskoleexamen konst och design	3	286	152	97
Konstnärlig högskoleexamen konst och design	5	318	181	76
Konstnärlig högskoleexamen musik	3	204	120	132

Konstnärlig högskoleexamen musik	5	231	127	111
Konstnärlig högskoleexamen musik	10	301	149	75
Konstnärlig högskoleexamen scen och medier	3	230	118	103
Konstnärlig högskoleexamen scen och medier	5	262	141	95
Konstnärlig högskoleexamen scen och medier	10	306	149	85
Konstnärlig kandidatexamen	3	188	129	1 275
Konstnärlig kandidatexamen	5	223	147	615
Konstnärlig masterexamen	3	222	163	107
Konstnärlig masterexamen	5	232	153	50
Landskapsarkitektexamen	3	360	82	193
Landskapsarkitektexamen	5	353	114	95
Landskapsingenjörsexamen	3	317	100	83
Lantbruk	3	288	99	120
Lantmästarexamen	3	293	113	166
Lantmästarexamen	5	311	130	120
Lantmästarexamen	10	301	186	51
Ledning och administration	3	350	116	1 135
Ledning och administration	5	396	142	617
Ledning och administration	10	505	316	157
Logopedexamen	3	297	82	251
Logopedexamen	5	291	99	109
Läkarexamen	3	490	127	3 878
Läkarexamen	5	541	134	2 111
Läkarexamen	10	708	219	805
Lärarexamen	3	290	80	23 793
Lärarexamen	5	310	91	15 197
Lärarexamen	10	358	110	6 848
Magisterexamen	3	376	136	2 603
Magisterexamen	5	404	135	1 193
Maskinteknik och verkstadsteknik	3	369	109	2 094
Maskinteknik och verkstadsteknik	5	406	117	1 242
Maskinteknik och verkstadsteknik	10	472	161	337
Masterexamen	3	410	134	3 564
Masterexamen	5	470	168	1 379
Matematik	3	339	171	243
Matematik	5	416	266	144
Matematik	10	469	231	63

Matematik och naturvetenskap, övrig/ospec. utbildning	3	298	101	144
Matematik och naturvetenskap, övrig/ospec. utbildning	5	338	116	71
Material och tillverkning, allmän inriktning	3	331	116	62
Medicin	3	268	132	736
Medicin	5	323	144	461
Medicin	10	438	221	93
Medieproduktion	3	245	125	920
Medieproduktion	5	273	129	579
Medieproduktion	10	321	143	148
Miljövetenskap	3	295	111	857
Miljövetenskap	5	323	113	489
Miljövetenskap	10	374	159	144
Miljövård och miljöskydd, allmän utbildning	3	314	84	267
Miljövård och miljöskydd, allmän utbildning	5	347	87	146
Musik, dans och dramatik	3	208	118	513
Musik, dans och dramatik	5	253	126	340
Musik, dans och dramatik	10	324	148	148
Nationalekonomi och ekonomisk historia	3	376	229	2 559
Nationalekonomi och ekonomisk historia	5	476	286	1 564
Nationalekonomi och ekonomisk historia	10	627	485	415
Officersexamen	3	429	104	276
Officersexamen	5	445	121	175
Omvårdnad	3	310	97	7 819
Omvårdnad	5	335	110	4 634
Omvårdnad	10	380	133	1 411
Optikerexamen	3	319	58	154
Optikerexamen	5	334	85	110
Pedagogik	3	302	110	2 494
Pedagogik	5	336	124	1 420
Pedagogik	10	403	171	404
Pedagogik och lärarutbildning, allmän utbildning	3	286	70	78
Pedagogik och lärarutbildning, allmän utbildning	5	316	92	77
Psykologexamen	3	362	95	1 272
Psykologexamen	5	380	111	576
Psykologexamen	10	415	157	186
Psykologi	3	312	116	3 221
Psykologi	5	346	135	1 846

Psykologi	10	432	347	623
Receptarieexamen	3	300	80	408
Receptarieexamen	5	338	87	293
Receptarieexamen	10	389	121	152
Religion	3	266	131	560
Religion	5	291	126	322
Religion	10	332	149	112
Röntgensjuksköterskeexamen	3	323	80	229
Röntgensjuksköterskeexamen	5	342	98	145
Röntgensjuksköterskeexamen	10	380	115	64
Samhälls- och beteendevetenskap, övrig/ospec. inriktning	3	295	125	902
Samhälls- och beteendevetenskap, övrig/ospec. inriktning	5	333	139	512
Samhälls- och beteendevetenskap, övrig/ospec. inriktning	10	415	191	192
Samhällsbyggnad och arkitektur	3	326	148	2 039
Samhällsbyggnad och arkitektur	5	404	152	1 154
Samhällsbyggnad och arkitektur	10	446	128	96
Samhällsbyggnad och byggnadsteknik, allmän inriktning	3	353	84	98
Sjukhusfysikerexamen	3	396	83	63
Sjuksköterskeexamen	3	295	89	4 172
Sjuksköterskeexamen	5	314	101	2 708
Sjuksköterskeexamen	10	368	121	1 305
Sjöingenjörs- och maskinteknikerexamen	3	451	166	271
Sjöingenjörs- och maskinteknikerexamen	5	468	190	155
Sjökapstens- och styrmansexamen	3	356	169	345
Sjökapstens- och styrmansexamen	5	397	199	234
Sjökapstens- och styrmansexamen	10	518	298	107
Skog	3	342	84	212
Skog	5	366	96	112
Skogsmästarexamen	3	370	106	69
Social omsorgsexamen	3	275	79	175
Social omsorgsexamen	5	304	91	152
Social omsorgsexamen	10	382	114	114
Socialt arbete och vägledning	3	308	84	2 149
Socialt arbete och vägledning	5	338	97	1 196

Socialt arbete och vägledning	10	369	118	303
Sociologi, etnologi och kulturgeografi	3	291	118	5 106
Sociologi, etnologi och kulturgeografi	5	330	127	2 874
Sociologi, etnologi och kulturgeografi	10	390	169	912
Socionomexamen	3	303	83	5 279
Socionomexamen	5	322	96	3 056
Socionomexamen	10	366	127	1 039
Specialistsjuksköterskeexamen	3	348	98	1 000
Specialistsjuksköterskeexamen	5	362	103	817
Specialistsjuksköterskeexamen	10	420	131	463
Speciallärarexamen	3	402	98	91
Specialpedagogexamen	3	364	96	221
Specialpedagogexamen	5	379	105	122
Specialpedagogexamen	10	392	126	57
Statistik	3	382	167	288
Statistik	5	442	204	170
Statistik	10	597	390	61
Statsvetenskap	3	295	126	4 191
Statsvetenskap	5	348	136	2 579
Statsvetenskap	10	431	181	727
Studie- och yrkesvägledarexamen	3	304	80	298
Studie- och yrkesvägledarexamen	5	317	89	187
Studie- och yrkesvägledarexamen	10	353	111	73
Svenska och litteraturvetenskap	3	237	123	909
Svenska och litteraturvetenskap	5	263	125	558
Svenska och litteraturvetenskap	10	335	143	190
Tandhygienistexamen	3	254	94	274
Tandhygienistexamen	5	261	101	191
Tandhygienistexamen	10	314	110	59
Tandläkarexamen	3	388	116	721
Tandläkarexamen	5	425	126	408
Tandläkarexamen	10	545	253	143
Tandteknikerexamen	3	241	94	134
Tandteknikerexamen	5	249	100	94
Tandvård	3	268	88	429
Tandvård	5	283	102	249
Tandvård	10	344	158	84
Teknik och teknisk industri, allmän inriktning	3	365	137	410

Teknik och teknisk industri, allmän inriktning	5	413	146	213
Teknik och teknisk industri, övrig/ospec. inriktning	3	390	156	1 237
Teknik och teknisk industri, övrig/ospec. inriktning	5	369	162	412
Teknik och teknisk industri, övrig/ospec. inriktning	10	421	192	55
Tekniskt inriktad vårdutbildning	3	293	88	885
Tekniskt inriktad vårdutbildning	5	320	102	564
Tekniskt inriktad vårdutbildning	10	382	137	188
Teologie kandidatexamen	3	320	97	174
Teologie kandidatexamen	5	351	96	127
Teologie kandidatexamen	10	419	125	82
Terapi, rehabilitering och kostbehandling	3	272	78	2 251
Terapi, rehabilitering och kostbehandling	5	290	93	1 221
Terapi, rehabilitering och kostbehandling	10	327	133	373
Tillverkning av textilier, konfektion och lädervaror	3	299	102	149
Tillverkning av textilier, konfektion och lädervaror	5	330	103	80
Transporttjänster	3	402	150	90
Transporttjänster	5	437	128	70
Turism, resor och fritid	3	295	113	814
Turism, resor och fritid	5	322	120	408
Veterinärexamen	3	394	129	288
Veterinärexamen	5	396	155	162
Veterinärexamen	10	432	174	63
Yrkeshögskoleexamen	3	237	114	271
Yrkeshögskoleexamen	5	269	122	239
Yrkeshögskoleexamen	10	335	152	185
Yrkeslärarexamen	3	391	92	155
Övrigt inom ekonomi och administration	3	329	181	336
Övrigt inom ekonomi och administration	5	393	275	181

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

